

รายงาน  
สรุปผลการพิจารณาศึกษาหลักการ  
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ  
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....

อนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ  
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ  
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....



# บันทึกข้อความ

ฝ่ายเลขานุการประธาน ก.ธ.  
เลขรับ ๒๐๙/๗๐  
วันที่ ๒๓/๗๐ เวลา ๑๑.๑๕ น.

ส่วนราชการ คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....

ที่ ..... วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง รายงานสรุปผลการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....

เรียน ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ตามที่ได้มีคำสั่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ที่ ๔๘/๒๕๕๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... เพื่อพิจารณาศึกษาหลักการและประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาต่อไปนั้น

บัดนี้ คณะอนุกรรมการได้พิจารณาศึกษาหลักการและประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอเสนอรายงานสรุปผลการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา (รายละเอียดตามเอกสารแนบ)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายอภิชาติ สุขัคคานนท์)

ประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....

## สรุปประเด็นความเห็น

ของ

คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน  
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....

คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ได้ดำเนินการศึกษาหลักการของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้โดยพิจารณาเรียงลำดับครบทุกมาตรา ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรพิจารณา ดังนี้

### ประเด็นที่ ๑ กระบวนการได้มาซึ่งกรรมการ ป.ป.ช.

(๑) ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๒ วรรคสอง ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ซึ่งได้รับการสรรหาเป็นกรรมการ ป.ป.ช. ว่าจะต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นที่ประจักษ์ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย บัญชี เศรษฐศาสตร์ การบริหารราชการแผ่นดิน หรือการอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

คณะอนุกรรมการเห็นว่า การสรรหากรรมการ ป.ป.ช. จากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์อื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ควรกำหนดสาขาที่ต้องการ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านไว้ให้ชัดเจนไว้ในกฎหมาย เช่น ด้านการเมืองการปกครอง ด้านกฎหมายมหาชน ด้านกฎหมายระหว่างประเทศ และด้านตรวจสอบการทุจริตหรือไตสวนวินิจัยการกระทำผิดของข้าราชการ ด้านการป้องกันกการทุจริต ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจของคณะกรรมการสรรหา

(๒) ควรเปิดเผยรายชื่อคณะกรรมการสรรหากรรมการ ป.ป.ช. ต่อสาธารณะเพื่อให้ประชาชนได้ตรวจสอบว่าบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อจากศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสรรหากรรมการ ป.ป.ช. ต้องไม่อยู่ใต้ความผูกมัดแห่งอำนาจของผู้ใด และสามารถใช้อำนาจโดยสุจริต เทียงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ

(๓) ควรเปิดเผยรายชื่อผู้สมัครเข้ารับการสรรหา และผู้ได้รับการเสนอชื่อจากการปรึกษาหารือร่วมกันของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้นแล้วต่อสาธารณะผ่านช่องทางการสื่อสารของวุฒิสภาและประกาศหนังสือพิมพ์ เพื่อให้ประชาชนแจ้งข้อมูลเบาะแสเกี่ยวกับความประพฤติและพฤติกรรมทางจริยธรรมในอดีต

(๔) ควรเริ่มกระบวนการสรรหากรรมการ ป.ป.ช. ล่วงหน้าอย่างน้อย ๑๒๐ วันก่อนหมดวาระ เพื่อให้กรรมการสรรหาใช้เวลาในการดำเนินการสรรหาอย่างรอบคอบไม่เกิน ๙๐ วัน และให้วุฒิสภาตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมไม่เกิน ๓๐ วัน

### ประเด็นที่ ๒ กระบวนการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

#### ประเด็นที่ ๒.๑ หน้าที่และอำนาจของกรรมการ ป.ป.ช.

(๑) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรนำหลักการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่กำหนดในคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐเพื่อดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้

(๕) ควรมีบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” และบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” เป็นบทนิยามเพื่อรองรับอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการตรวจสอบกรณีมีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เช่นเดียวกับที่เคยบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ เพราะนอกจากจะเป็นการอนุวัติการตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) โดยเฉพาะในเรื่องการกำหนดความผิดเกี่ยวกับการให้ หรือการรับสินบนที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ ซึ่งการแก้ไขกฎหมายเพื่ออนุวัติตามอนุสัญญา ดังกล่าวแล้ว ยังส่งผลต่อภาพลักษณ์การจัดอันดับดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index - CPI) ของประเทศไทยด้วย

นอกจากนี้ การอนุวัติกฎหมายภายในเพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ประเด็นสำคัญที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินคดีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศที่รับสินบนในประเทศไทย เช่นเดียวกับที่ต่างประเทศมีอำนาจลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐไทยที่กระทำความผิดฐานรับสินบนในต่างประเทศ รวมทั้งเป็นบทบัญญัติเพื่อดำเนินการติดตามทรัพย์สินที่มีการให้สินบนคืนจากต่างประเทศด้วย

อีกทั้ง ปัญหาการให้สินบนมีได้เป็นเพียงปัญหาภายในประเทศเท่านั้นแต่ยังขยายไปถึงการให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ โดยผู้ให้สินบนเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคลเพื่อหวังผลประโยชน์ทางธุรกิจระหว่างประเทศที่ส่งผลกระทบต่ออย่างร้ายแรงต่อการแข่งขันทางการค้า

คณะอนุกรรมการเห็นว่า กรณีที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นสมควรที่ต้องบัญญัติเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ควรกำหนดบทความผิดของนิติบุคคลในกรณีผู้กระทำความผิดในการให้สินบนเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลและกระทำให้เพื่อประโยชน์ของนิติบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับข้อบทที่ ๑๕ ข้อบทที่ ๑๖ และข้อบทที่ ๒๖ ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓

นอกจากนั้น เพื่อประโยชน์ในการติดตามทรัพย์สินคืน การดำเนินคดีแพ่งที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลต่างประเทศ ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจจ้างที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือสำนักงานเอกชนที่เป็นที่ยอมรับแห่งวิชาชีพ ดำเนินคดีแพ่งที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลต่างประเทศ แทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. เนื่องจากปัจจุบันในต่างประเทศให้ความสำคัญกับการดำเนินคดีทางแพ่งซึ่งเป็นกระบวนการมีประสิทธิภาพในการติดตามทรัพย์สินคืนจากต่างประเทศ

(๖) การประเมินติดตามการปฏิบัติตามการพันธกรณีตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ของประเทศไทย การประเมินในรอบที่ ๑ ปี ค.ศ. ๒๐๑๐ ถึง ค.ศ. ๒๐๑๕ ซึ่งเป็นการประเมินในหมวด ๓ การกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมาย ข้อบทที่ ๑๕ - ๑๖ และหมวด ๔ ความร่วมมือระหว่างประเทศ ข้อบทที่ ๔๔ - ๕๐ ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ มีข้อเสนอแนะให้ประเทศไทยต้องกำหนดให้มี

## สรุปประเด็นความเห็น

ของ

คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน  
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....

คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ  
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ได้ดำเนินการศึกษาหลักการของร่างพระราชบัญญัติประกอบ  
รัฐธรรมนูญฉบับนี้โดยพิจารณาเรียงลำดับครบทุกมาตรา ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่คณะกรรมการ  
ร่างรัฐธรรมนูญควรพิจารณา ดังนี้

### ประเด็นที่ ๑ กระบวนการได้มาซึ่งกรรมการ ป.ป.ช.

(๑) ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๒ วรรคสอง  
ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ซึ่งได้รับการสรรหาเป็นกรรมการ ป.ป.ช. ว่าจะต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต  
เป็นที่ประจักษ์ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย บัญชี เศรษฐศาสตร์ การบริหาร  
ราชการแผ่นดิน หรือการอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

คณะอนุกรรมการเห็นว่า การสรรหากรรมการ ป.ป.ช. จากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และ  
ประสบการณ์อื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ควรกำหนดสาขาที่ต้องการ  
ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านไว้ให้ชัดเจนไว้ในกฎหมาย เช่น ด้านการเมืองการปกครอง ด้านกฎหมายมหาชน  
ด้านกฎหมายระหว่างประเทศ และด้านตรวจสอบการทุจริตหรือได้ส่วนวินิจฉัยการกระทำผิดของข้าราชการ  
ด้านการป้องกันการทุจริต ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเพื่อ  
ประโยชน์ในการตัดสินใจของคณะกรรมการสรรหา

(๒) ควรเปิดเผยรายชื่อคณะกรรมการสรรหากรรมการ ป.ป.ช. ต่อสาธารณะเพื่อให้ประชาชน  
ได้ตรวจสอบว่าบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อจากศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระเพื่อทำหน้าที่เป็น  
คณะกรรมการสรรหากรรมการ ป.ป.ช. ต้องไม่อยู่ใต้ความผูกมัดแห่งอาณัติของผู้ใด และสามารถใช้อำนาจ  
โดยสุจริต เทียงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ

(๓) ควรเปิดเผยรายชื่อผู้สมัครเข้ารับการสรรหา และผู้ได้รับการเสนอชื่อจากการปรึกษาหารือ  
ร่วมกันของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้นแล้วต่อสาธารณะผ่านช่องทาง  
การสื่อสารของวุฒิสภาและประกาศหนังสือพิมพ์ เพื่อให้ประชาชนแจ้งข้อมูลเบาะแสเกี่ยวกับความประพฤติ  
และพฤติกรรมทางจริยธรรมในอดีต

(๔) ควรเริ่มกระบวนการสรรหากรรมการ ป.ป.ช. ล่วงหน้าอย่างน้อย ๑๒๐ วันก่อนหมดวาระ  
เพื่อให้กรรมการสรรหาใช้เวลาในการดำเนินการสรรหาอย่างรอบคอบไม่เกิน ๙๐ วัน และให้วุฒิสภา  
ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมไม่เกิน ๓๐ วัน

### ประเด็นที่ ๒ กระบวนการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

#### ประเด็นที่ ๒.๑ หน้าที่และอำนาจของกรรมการ ป.ป.ช.

(๑) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรนำหลักการ  
ป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่กำหนดในคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗

มาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....

สาระสำคัญดังกล่าวกำหนดให้ทุกภาคส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ กำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพจน์มิชอบ ในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพจน์มิชอบได้ ในกรณีที่มีการกล่าวหา หรือพบเหตุอันควรสงสัยว่าข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำการ หรือเกี่ยวข้องกับการทุจริตประพจน์มิชอบ ทั้งในฐานะตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน ให้หัวหน้าส่วนราชการและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล โดยให้บังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง และมาตรการทางกฎหมายอย่างเฉียบขาดและรวดเร็ว ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้บังคับบัญชาปล่อยปละละเลย ไม่ดำเนินการ ให้ถือเป็นความผิดวินัยหรือความผิดทางอาญาแล้วแต่กรณี ซึ่งทั้งหมดเปรียบเทียบเสมือนการเพิ่ม แนวนามจับหนุ

(๒) ควรนำสาระสำคัญตามคำสั่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ ๖๘/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เป็นฐานในการกำหนดการดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยกำหนดให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ส่วนเฉพาะกรณีความผิดของหัวหน้าส่วนราชการที่ถึงบประมาณ นักการเมือง และคดีที่มีมูลค่าความเสียหายสูง นอกจากนี้ควรมอบให้หัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบดำเนินคดีวินัย อาญา และละเมิด โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติและกำกับดูแล และดำเนินการเอาผิดหัวหน้าส่วนราชการที่ปล่อยปละละเลยการปฏิบัติหน้าที่ทำให้ทางราชการเสียหาย

(๓) ภารกิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรเน้นภารกิจทั้งสามด้านคือ งานป้องกัน งานปราบปราม และงานตรวจสอบทรัพย์สิน มิใช่เน้นแต่เฉพาะภารกิจงานปราบปรามเพียงอย่างเดียว แต่ควรมุ่งเน้นแสวงหาความรู้เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันด้วย โดยบัญญัติในกฎหมายให้ชัดเจน เพื่อกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิด จากการทุจริตและประพจน์มิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกในการ ประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและบริหารจัดการทุจริตและประพจน์มิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการ ส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย

(๔) ควรมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๓ โดยมีสาระให้ความสำคัญกับเรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้กับ ประชาชน และคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริต ทั้งความปลอดภัยและการฟ้องคดีเพื่อปิดปาก นอกจากนั้น ควรบัญญัติห้ามหน่วยงานของรัฐผู้แจ้งเบาะแสในระหว่างการแสวงหาข้อเท็จจริงและดำเนินคดีด้วย

ทั้งนี้ การคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริต ต้องวางระบบการปกป้องบุคคลที่ร้องเรียน หรือแจ้งเบาะแสอย่างเข้มงวด โดยถือว่าเป็นความลับของทางราชการ รวมถึงปรับปรุงระบบการคุ้มครอง พยาน และการช่วยเหลือข้าราชการผู้แจ้งเบาะแส (มาตรา ๑๐๗/๒ ของกฎหมายเดิม) เพื่อให้ ข้าราชการและประชาชนสามารถเข้าช่วยเหลือทางราชการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพจน์มิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การกำหนดมาตรการเหล่านี้จำเป็นต้องประสานกับ

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐเพื่อดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้

(๕) ควรมีบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” และบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” เป็นบทนิยามเพื่อรองรับอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการตรวจสอบกรณีมีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เช่นเดียวกับที่เคยบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ เพราะนอกจากจะเป็นการอนุวัติการตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) โดยเฉพาะในเรื่องการกำหนดความผิดเกี่ยวกับการให้ หรือการรับสินบนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ ซึ่งการแก้ไขกฎหมายเพื่ออนุวัติตามอนุสัญญา ดังกล่าวแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การจัดอันดับดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index – CPI) ของประเทศไทยด้วย

นอกจากนี้ การอนุวัติกฎหมายภายในเพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ประเด็นสำคัญที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ควรพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินคดีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศที่รับสินบนในประเทศไทย เช่นเดียวกับที่ต่างประเทศมีอำนาจลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐไทยที่กระทำความผิดฐานรับสินบนในต่างประเทศ รวมทั้งเป็นบทบัญญัติเพื่อดำเนินการติดตามทรัพย์สินที่มีการให้สินบนคืนจากต่างประเทศด้วย

อีกทั้ง ปัญหาการให้สินบนมิได้เป็นเพียงปัญหาภายในประเทศเท่านั้นแต่ยังขยายไปถึงการให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ โดยผู้ให้สินบนเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคลเพื่อหวังผลประโยชน์ทางธุรกิจระหว่างประเทศที่ส่งผลกระทบต่ออย่างร้ายแรงต่อการแข่งขันทางการค้า

คณะอนุกรรมการเห็นว่า กรณีที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นสมควรที่ต้องบัญญัติเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ควรกำหนดบทความผิดของนิติบุคคลในกรณีผู้กระทำความผิดในการให้สินบนเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลและกระทำเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับข้อบทที่ ๑๕ ข้อบทที่ ๑๖ และข้อบทที่ ๒๖ ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓

นอกจากนั้น เพื่อประโยชน์ในการติดตามทรัพย์สิน การดำเนินคดีแห่งที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลต่างประเทศ ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจจ้างที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือสำนักงานเอกชนที่เป็นที่ยอมรับแห่งวิชาชีพ ดำเนินคดีแห่งที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลต่างประเทศแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. เนื่องจากปัจจุบันในต่างประเทศให้ความสำคัญกับการดำเนินคดีทางแพ่งซึ่งเป็นกระบวนการมีประสิทธิภาพในการติดตามทรัพย์สินคืนจากต่างประเทศ

(๖) การประเมินติดตามการปฏิบัติตามพันธกรณีตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ของประเทศไทย การประเมินในรอบที่ ๑ ปี ค.ศ. ๒๐๑๐ ถึง ค.ศ. ๒๐๑๕ ซึ่งเป็น การประเมินในหมวด ๓ การกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมาย ข้อบทที่ ๑๕ - ๔๒ และหมวด ๔ ความร่วมมือระหว่างประเทศ ข้อบทที่ ๔๔ - ๕๐ ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ มีข้อเสนอแนะให้ประเทศไทยต้องกำหนดให้มี

วิธีปฏิบัติตามมาตราพิเศษ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงได้นำเสนอมาในร่างมาตรา ๓๐ ร่างมาตรา ๓๑ และร่างมาตรา ๓๒ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คือ การเข้าถึงเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิด การแฝงตัว และการดักฟังการสื่อสาร คณะอนุกรรมการเห็นว่า ถ้าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นสมควรที่ต้องบัญญัติเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ควรกำหนดให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้พิจารณาอนุมัติให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ช. ดำเนินมาตราพิเศษ แทนการกำหนดให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

นอกจากนี้ เพื่อประโยชน์ในการจัดอันดับดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index – CPI) ของประเทศไทย คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังเห็นว่าควรมีบทบัญญัติในเรื่องการไต่สวนสาธารณะไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งคณะอนุกรรมการเห็นว่าถ้าจะมีบทบัญญัติเช่นว่านี้ ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีกระบวนการไต่สวนสาธารณะได้เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความพร้อม และต้องกำหนดเงื่อนไขไว้ในกฎหมายให้ชัดเจนว่ากรณีนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการการไต่สวนสาธารณะได้นั้น จะต้องคำนึงถึงเหตุผลและความจำเป็น ดังนี้ (๑) ความร้ายแรงของลักษณะความผิดและผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ (๒) ประโยชน์ของการเปิดเผยสู่สาธารณะ และ (๓) การคุ้มครองสิทธิของบุคคลและผลกระทบต่อรูปคดี รวมทั้งกำหนดวิธีดำเนินการไต่สวนสาธารณะไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และควรกำหนดขั้นตอนการทำกระบวนการไต่สวนสาธารณะไว้ในกฎหมายบางส่วนด้วย

(๗) ควรกำหนดให้มีบทกำหนดความผิดในเรื่องการขัดขวางกระบวนการยุติธรรม และกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ที่ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริง หรือไต่สวนข้อเท็จจริง เพื่อให้สอดคล้องกับข้อบทที่ ข้อ ๒๕ ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓

นอกจากนั้น คณะอนุกรรมการเห็นว่า บทบัญญัติในเรื่องการขัดขวางกระบวนการยุติธรรมตามร่างมาตรา ๒๐๘ ใน (๒) และ (๕) ควรเพิ่มความว่า “คุกคาม” ด้วย

(๘) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดระยะเวลาในการดำเนินกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐาน หรือไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น หรือไต่สวนข้อเท็จจริง ควรกำหนดระยะเวลาในการแสวงหาข้อเท็จจริงไม่เกิน ๓๐ วัน

ส่วนอำนาจในการมอบหมายให้คณะกรรมการไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มีข้อเสนอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจมอบหมายให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐาน หรือไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น หรือไต่สวนข้อเท็จจริง และในขณะเดียวกันเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้คณะกรรมการไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการแทนก็ได้

คณะอนุกรรมการเห็นว่า ควรกำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการมอบหมายเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือการตั้งคณะกรรมการไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน หรือไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น หรือไต่สวนข้อเท็จจริง



(๙) ควรทำให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมาตรฐานโดยบัญญัติให้กรรมการ ป.ป.ช. ต้องเขียนคำวินิจฉัยส่วนบุคคลแสดงถึงเหตุผลของการใช้อำนาจดุลพินิจวินิจฉัยความผิดไว้เป็นหลักฐานในการอ้างอิง เพื่อให้เป็นระบบและแนวทางการวินิจฉัยกรณีการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นภายหลัง

(๑๐) เมื่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานแล้ว ควรเพิ่มบทบาทการสังเคราะห์คำวินิจฉัยเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนเชิงนโยบาย โดยเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ หรือระเบียบได้ตามความจำเป็น และมีการเผยแพร่ต่อสาธารณะเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน และผู้เกี่ยวข้องอันจะเป็นการป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (UNCAC)

(๑๑) คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และองค์กรอิสระทุกองค์กรที่เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ ไม่ควรอยู่ในเงื่อนไขการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ควรพิจารณาบัญญัติข้อความให้ชัดเจนเพื่อกำหนดเส้นแบ่งในเรื่องการใช้อำนาจของศาลปกครองกับการใช้อำนาจขององค์กรอิสระทุกองค์กรซึ่งเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ เพื่อมิให้ศาลปกครองก้าวล่วงคำวินิจฉัยขององค์กรอิสระทุกองค์กร โดยเฉพาะคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

### ประเด็นที่ ๒.๒ กระบวนการดำเนินคดี

(๑) ขั้นตอน กระบวนการพิจารณาเรื่องร้องเรียน กระบวนการการกล่าวหา กระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริง และกระบวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะอนุกรรมการ มีข้อสังเกตว่าจะบัญญัติกฎหมายในลักษณะใดเพื่อเป็นมาตรการบังคับให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม กระบวนการในการจัดทำสำนวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรยึดกระบวนการไต่สวนเป็นหลัก และปรับการดำเนินการที่เกี่ยวข้องให้อยู่ในกรอบวิธีนี้ทั้งระบบ

(๒) กระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับ คำกล่าวหา ควรกำหนดระยะเวลาให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จสิ้นภายในหกเดือนนับแต่ได้รับมอบหมาย และหากมีความจำเป็นจะขยายระยะเวลาต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พร้อมทั้งเหตุผลและความจำเป็นในการขอขยายระยะเวลาครั้งละไม่เกิน ๖๐ วัน แต่ไม่เกิน ๒ ครั้ง สำหรับกรณีส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนหรือพนักงานสอบสวน ดำเนินการ ต้องส่งภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องร้องเรียน ทั้งสองกรณีหากเกินกำหนดให้มีความผิดทางวินัย

(๓) เพื่อประโยชน์ในการป้องกันมิให้มีการกระทำทุจริต แม้คดีจะขาดอายุความ หรือผู้ถูกกล่าวหาตายในระหว่างการแสวงหาข้อเท็จจริงหรือการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการ กระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงหรือการไต่สวนต่อไปจนเสร็จกระบวนการ และชี้มูลว่าการกระทำนั้น เป็นการกระทำทุจริตหรือไม่ และต้องเผยแพร่ข้อมูล ข้อเท็จจริงโดยแสดงเหตุผลคำวินิจฉัย และเหตุผล แห่งคดีที่ขาดอายุความ เพื่อให้ประชาชนทราบ เมื่อผลแห่งการพิจารณาคดีถึงที่สุดโดยคำวินิจฉัย ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งผลการพิจารณาคดีให้ผู้กล่าวหา และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบภายในระยะเวลา ๗ วันทำการ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นและข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูป

(๔) ควรกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการไต่สวนเรื่องร้องเรียนให้เสร็จสิ้นภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการไต่สวน และหากมีความจำเป็นจะขยายระยะเวลา ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พร้อมทั้งเหตุผลในการขอขยายระยะเวลาไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๖๐ วัน สำหรับกรณีส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนหรือพนักงานสอบสวนดำเนินการ ต้องส่งภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องร้องเรียน ทั้งสองกรณีหากเกินกำหนดให้มีความผิดทางวินัย

(๕) ในการพิจารณาวินิจฉัยคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวัน และให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการใช้ดุลพินิจตัดพยานหลักฐานที่ไม่เกี่ยวข้องกับคดี หรือมีลักษณะประวิงคดี รวมทั้งตัดสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาบางประการที่จะทำการพิจารณาคดีเกิดความล่าช้า

(๖) กรณีคดีสำคัญหรือข้อกล่าวหาร้ายแรง ควรมีขั้นตอนการพิจารณาคดีโดยเร็ว และมีขั้นตอนการดำเนินคดีลักษณะพิเศษแตกต่างจากขั้นตอนการดำเนินคดีโดยทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญชนเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

(๗) กรณีที่สำนักงาน ป.ป.ช. แสวงหาข้อเท็จจริง และปรากฏพยานหลักฐานพบว่าคดีที่มีผู้กล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำทุจริตมีมูลความจริงตามที่กล่าวหาให้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว และควรกำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. แจ้งหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้บังคับบัญชาเพื่อทราบ โดยให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจทางปกครองย้ายผู้นั้นให้พ้นจากหน้าที่เดิมไปก่อน จนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลความผิด ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้บังคับบัญชาปล่อยปละละเลย ไม่ดำเนินการใช้อำนาจทางปกครองดังกล่าวให้ถือเป็นความผิดทางวินัยหรือความผิดทางอาญาแล้วแต่กรณี ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญชนเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

(๘) ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานหลักในการประสานความร่วมมือกับต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศในเรื่องการปราบปรามการทุจริต หรือการประสานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริตจากต่างประเทศ เพื่อตรวจสอบกรณีมีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำทุจริต และมีอำนาจขอเอกสารหลักฐานจากหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศเช่นเดียวกับสำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญชนเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

(๙) ควรกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส และการกันเป็นพยานให้มีผลการศึกษาปฏิบัติอย่างแท้จริง เพื่อเป็นหลักประกันความปลอดภัยและความมั่นคงในหน้าที่ราชการของผู้ร้องเรียนหรือพยานที่เป็นผู้ได้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหา โดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการภายใน ๗ วัน นับแต่ได้รับคำร้องขอให้คุ้มครอง เพื่อเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้มีมาตรการคุ้มครองภายใน ๗ วัน นับแต่ได้รับคำขอจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญชนเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

(๑๐) การทำคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดมาตรฐานการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ลักษณะเดียวกับคำพิพากษาศาลฎีกา

(๑๑) กรณีเจ้าหน้าที่ระดับสูงของสำนักงาน ป.ป.ช. ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือประพฤตินิยมชอบแล้วแต่กรณี ควรกำหนดให้ยื่นคำกล่าวหาต่อหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ในสอบสวน (ศาลฎีกาตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระ) หรือไต่สวนดำเนินการ แทนการยื่นคำกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เนื่องจากเป็นหน่วยงานเดียวกัน อาจมีความช่วยเหลือกันได้

(๑๒) เพื่อให้สอดคล้องกับร่างมาตรา ๓๐ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. .... คณะอนุกรรมการเห็นว่า ควรเพิ่มบทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตว่า ในกรณีที่อัยการสูงสุด หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและศาลสั่งประทับฟ้องแล้ว ห้ามมิให้ศาลอนุญาตให้ถอนฟ้อง เว้นแต่จะได้รับความว่า หากไม่อนุญาตให้ถอนฟ้องจะกระทบกระเทือนต่อความยุติธรรม

(๑๓) ในร่างมาตรา ๒๔ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ... ได้กำหนดหลักเกณฑ์รองรับการฟ้องคดีอาญาสำหรับการ กระทำอันเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท และบทใดบทหนึ่งอยู่ในอำนาจของศาลฎีกาแผนก คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

คณะอนุกรรมการมีความเห็นว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ควรบัญญัติรองรับให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนคดีที่เป็น การกระทำความผิดหลายกรรมที่มีความเกี่ยวเนื่องความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ด้วย

(๑๔) กรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาคดีที่ อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ หากอัยการสูงสุดไม่อุทธรณ์ ควรเพิ่มบทบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจใช้ สิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกาตามมาตรา ๖๐ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ได้ทุกกรณี มิใช่อุทธรณ์เฉพาะกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกฟ้องเท่านั้น

### ประเด็นที่ ๒.๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

(๑) เรื่องการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ควรกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ทุกองค์กร รวมทั้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน แม้ความเห็นของ คณะอนุกรรมการในประเด็นนี้ จะแตกต่างกับความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการ เมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ตั้งข้อสังเกตว่าเหตุใดจึงกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระต้องยื่นบัญชี ทรัพย์สินและหนี้สินด้วยก็ตาม ซึ่งในประเด็นนี้ คณะอนุกรรมการเห็นว่าเนื่องจากผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กร อิสระเป็นผู้ใช้อำนาจรัฐเช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงควรกำหนด มาตรการเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินเช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่นเดียวกัน

(๒) ควรกำหนดกลไกกระบวนการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน และตำแหน่ง ที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน โดยแบ่งออกเป็นสามระดับ ดังนี้ (๑) ยื่นบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินเพื่อเป็นมาตรการป้องปราม ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการกำหนดตำแหน่ง

(๒) ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และตรวจสอบการมีอยู่จริง แต่ไม่ต้องเปิดเผยผลการตรวจสอบ ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการกำหนดตำแหน่งเป็นคราวๆ ไป และ (๓) ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตรวจสอบการมีอยู่จริง และเปิดเผยผลการตรวจสอบ นอกจากนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ควรเพิ่มตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๔ ด้วย

(๓) ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกตำแหน่งมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ในขณะที่เริ่มเข้ารับราชการเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตั้งแต่เริ่มรับราชการ หลังจากนั้นให้ยื่นทุก ๕ ปี จนกว่าจะพ้นจากราชการ หรือจนถึงเข้ารับตำแหน่งสำคัญว่ามีการเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินหรือหนี้สินผิดปกติหรือไม่

(๔) นอกจากผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและตำแหน่งที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว ควรเพิ่มตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับคำสั่งตามกฎหมายตามอำนาจหน้าที่ การใช้ดุลยพินิจการอนุมัติ อนุญาต ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลด้านการเงิน การคลัง และงบประมาณ ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วย โดยเฉพาะ “หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมหรือเทียบเท่า” ส่วนตำแหน่งใดต้องเปิดเผยผลการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อสาธารณะ ควรกำหนดให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประสงค์กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและเพียงประเด็นการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน โดย สปท. เสนอให้ทุกตำแหน่งที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต้องเปิดเผยต่อสาธารณะด้วย แต่อนุกรรมการเห็นว่า ควรกำหนดรูปแบบการเผยแพร่เฉพาะสาระที่สำคัญและให้แจ้งต่อการตรวจสอบ รวมถึงการปรับปรุงระบบการตรวจสอบข้อมูลของ ป.ป.ช. ด้วยการใช้ระบบดิจิทัล

(๕) ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ควรกำหนดมาตรการบังคับให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการ ป.ป.ช. เป็นผู้ตรวจสอบการเสียภาษี

(๖) ภายหลังที่ศาลตัดสินลงโทษผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วแต่กรณี เพราะเหตุจริงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ควรกำหนดมาตรการบังคับให้ศาลสั่งให้ผู้นั้นต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง และหากบุคคลดังกล่าวยังไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินซ้ำอีก ถือว่ากระทำการขัดต่อคำสั่งศาล ซึ่งต้องได้รับโทษโดยไม่มีการลดโทษ และให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ผู้นั้นได้ทันที

(๗) ควรกำหนดให้มีการเปิดเผยผลการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อสาธารณะด้วย

(๘) เพื่อให้การแจ้งบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และการตรวจสอบการมีอยู่จริงของทรัพย์สินของกรรมการ ป.ป.ช. มีประสิทธิภาพ ควรบัญญัติให้ประธานวุฒิสภาต้องตั้งกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของกรรมการ ป.ป.ช. โดยใช้วิธีเดียวกับที่ ป.ป.ช. ดำเนินการ

(๙) ควรบัญญัติกฎหมายให้ชัดเจนว่า สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องบูรณาการการทำงานในองค์กรทุกด้านเข้าด้วยกัน เช่น เมื่อสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินของบุคคลใด ต้องนำข้อมูลดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาในฐานความผิดร้ายแรงด้วย เป็นต้น

**ประเด็นที่ ๒.๔ การดำเนินคดีกรณีจิตใจไม่เย็นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน**

(๑) เพื่อลดภาระการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ควรกำหนดให้การดำเนินคดีจิตใจไม่เย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น อยู่ในเขตอำนาจของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒) เมื่อปรากฏว่าผู้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จงใจไม่เย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเสนอคดีโดยตรงต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบแล้วแต่กรณี เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเชี่ยวชาญในการดำเนินคดีที่เกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สิน โดยไม่ต้องส่งให้อัยการสูงสุดเป็นผู้สั่งฟ้องคดี เพื่อความรวดเร็วในการดำเนินคดี ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

(๓) กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐใดจงใจไม่เย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นออกจากราชการไว้ก่อนนับแต่วันที่ศาลสั่งประทับฟ้อง จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาเช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ แตกต่างกันเพียงประเด็นวันเริ่มหยุดปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น โดย สปท. เสนอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นหยุดการปฏิบัติหน้าที่ในทันที จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษา

(๔) ควรเพิ่มบทบัญญัติเพื่อรองรับกระบวนการใช้สิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน กรณีที่ศาลมีคำพิพากษายกคำร้องหรือพิพากษาให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินบางส่วน หากอัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่อุทธรณ์หรือไม่ฎีกาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาโดยบัญญัติลักษณะเดียวกับที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๑๓

**ประเด็นที่ ๒.๕ การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน**

(๑) การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินกรณีร่ำรวยผิดปกติ ในบทนิยามคำว่า “ร่ำรวยผิดปกติ” ควรกำหนดให้ครอบคลุมถึงกรณีการมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ เพื่อให้การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินกรณีร่ำรวยผิดปกติต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ครอบคลุมถึงกรณีการมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติสืบเนื่องจากการเปรียบเทียบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วย

(๒) ควรบัญญัติมาตรการคุ้มครองบุคคลภายนอกที่สุจริตและเสียค่าตอบแทนซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากคำสั่งริบ หรือยึดหรืออายัดทรัพย์สิน โดยบัญญัติลักษณะเดียวกับมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒<sup>๑</sup>

**ประเด็นที่ ๒.๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการทุจริต**

(๑) ควรเพิ่มบทบาทของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการแสวงหาองค์ความรู้เกี่ยวกับการทุจริต และเปิดเผยความรู้ดังกล่าวแก่ประชาชน เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำการทุจริต ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (UNCAC)

(๒) ควรกำหนดมาตรการป้องกันมิให้มีการก้าวก่ายการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ เพื่อมิให้ศาลปกครองก้าวล่วงคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และควรกำหนดหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระให้ชัดเจนเพื่อมิให้ศาลปกครองเข้ามามีเขตอำนาจเหนือการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระ และในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระและศาลปกครองควรกำหนดให้องค์ใดองค์หนึ่งทำหน้าที่ในการวินิจฉัยชี้ขาด

(๓) ควรมีกลไกส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต และควรคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริต โดยปกปิดข้อมูลของผู้แจ้งเบาะแสเป็นความลับ ห้ามเปิดเผย เว้นแต่ผู้แจ้งเบาะแสจะอนุญาตให้เปิดเผยได้

(๔) กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐที่แจ้งเบาะแสการทุจริต ควรมีมาตรการคุ้มครองพยาน โดยกำหนดให้สามารถย้ายออกจากพื้นที่ที่มีการทุจริตได้ เพื่อให้ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งของผู้บังคับบัญชาที่ทุจริต

(๕) กรณีที่เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ท. ที่รับแจ้งเบาะแสแล้วนำข้อมูลการแจ้งเบาะแสนั้นไปเผยแพร่แก่ผู้ถูกกล่าวหา ถือว่าเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และต้องลงโทษขั้นต้นให้พ้นจากตำแหน่งทันที

(๖) ควรมีบทลงโทษที่เด็ดขาด รวดเร็ว และรุนแรง สำหรับบุคคลที่ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. รวมทั้งการขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ดำเนินการแทน เช่น คณะกรรมการ ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ท. เป็นต้น โดยเฉพาะบุคคลที่ข่มขู่ คุกคาม จู่โจม หรือให้สินบนแก่พยาน เพื่อไม่ให้พยานให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการแสวงหาข้อเท็จจริงในคดี

<sup>๑</sup> มาตรา ๕๐ ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๔๙ อาจยื่นคำร้องก่อนศาลมีคำสั่งตามมาตรา ๕๑ โดยแสดงให้ศาลเห็นว่า

(๑) ตนเป็นเจ้าของที่แท้จริง และทรัพย์สินนั้นไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือ

(๒) ตนเป็นผู้รับโอนโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาโดยสุจริตและตามสมควร ในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกุศลสาธารณะ

ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นผู้รับประโยชน์ในทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๔๙ อาจยื่นคำร้องขอคุ้มครองสิทธิของตนก่อนศาลมีคำสั่ง โดยแสดงให้ศาลเห็นว่า ตนเป็นผู้รับประโยชน์โดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาซึ่งประโยชน์โดยสุจริตและตามสมควร ในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกุศลสาธารณะ

(๗) ควรจัดสรรงบประมาณและบุคลากรให้แก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. อย่างเพียงพอ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดงบประมาณตามความซับซ้อนและความยุ่งยากของคดี หรือกำหนดเป็นสัดส่วนร้อยละของงบประมาณแผ่นดิน

**ประเด็นที่ ๒.๗ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม**

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรมนั้น เป็นพื้นฐานของการสร้างความรู้เกี่ยวกับการทุจริตและเป็นการป้องปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรรนำหลักการเดิมที่เคยบัญญัติในหมวด ๘ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พิจารณาประกอบกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. .... (ฉบับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว) เพื่อบัญญัติไว้ในหมวด ๖ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม โดยอาจกำหนดฐานความผิดตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ ทั้งอาญา วินัย และจริยธรรม

**ประเด็นที่ ๒.๘ การบูรณาการงบประมาณตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต**

คณะอนุกรรมการไม่เห็นด้วยกับการมีบทบัญญัติในหมวด ๗ การบูรณาการงบประมาณตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เนื่องจากไม่เหมาะสมที่จะกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการงบประมาณตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แต่ควรกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เป็นผู้ดำเนินการในหมวดนี้จะเหมาะสมมากกว่าให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อย่างไรก็ตาม การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรมุ่งดำเนินงานเฉพาะด้านการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเท่านั้น มิใช่มุ่งดำเนินงานด้านการบูรณาการงบประมาณ เนื่องจากการกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการงบประมาณ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจถูกแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่จนขาดความเป็นอิสระได้

**ประเด็นที่ ๓ ประเด็นอื่นๆ**

(๑) ควรจัดตั้งกรรมการข้าราชการ ป.ป.ช. (ก.ป.ช.) เพื่อบริหารงานทรัพยากรบุคคลเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ให้มีคุณภาพและสมรรถนะสูงเพียงพอที่จะทำงานตามภารกิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้มีภารกิจครอบคลุมการบริหารจัดการตามวงรอบการบริหารงานบุคคล ได้แก่ การกำหนดความต้องการ สรรหา พัฒนา ดำรงรักษา และการพ้นจากราชการ รวมถึงแผนกำลังคน การกำหนดระบบเส้นทางการรับราชการ (Career Path) ระบบการทดแทนตำแหน่งสำคัญ (Succession Plan) ระบบสอนงาน (Coaching) ระบบหมุนเวียนบุคคล (Rotation) และระบบบุคคลสมรรถนะสูง รวมถึงยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลของ ป.ป.ช. ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ที่เสนอให้ปรับบทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๘๓ วรรคแรก ให้มีคณะกรรมการองค์กรกลางบริหารงานบุคคลเช่นเดียวกันแต่ต่างกันเพียงองค์ประกอบซึ่งคณะอนุกรรมการ

เห็นว่าควรมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกซึ่งมีความเชี่ยวชาญในการบริหารทรัพยากรบุคคลในสัดส่วนที่เหมาะสมเป็นกรรมการด้วย

(๒) ควรวางระบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อตัดสินใจกรณีทุจริตที่ซับซ้อนระหว่างเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. กับบุคลากรของหน่วยงานที่มีภารกิจร่วมกัน (Clearing House) เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานอัยการสูงสุด เป็นต้น และมีหลักสูตรการศึกษาาร่วมกันในระดับต่างๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนรวมกับส่วนบุคคล

(๓) อำนาจการบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้ายเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจแต่งตั้ง โยกย้ายเฉพาะผู้บริหารระดับสูงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการข้าราชการ ป.ป.ช. เท่านั้น ส่วนการบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย เจ้าหน้าที่ระดับผู้อำนวยการสำนักงานลงไป ควรให้เป็นอำนาจของเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ป.ช. ประกาศกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ที่เสนอให้การบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ ให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้มีอำนาจบรรจุและหรือแต่งตั้ง

(๔) กระบวนการสอบสวนตามมาตรา ๑๔๔ ของรัฐธรรมนูญ ควรใช้กระบวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลัก

(๕) การปฏิรูปสำนักงาน ป.ป.ช. ควรให้ความสำคัญกับการจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค โดยให้กำหนดให้โอนภารกิจของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมาเป็นภารกิจของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ทั้งงานด้านการปราบปราม งานด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน และงานด้านการป้องกัน เพื่อเป็นการบูรณาการ อัตรากำลังและประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่

(๖) วิธีการจัดสรรงบประมาณให้แก่สำนักงาน ป.ป.ช. จะมีวิธีการอย่างไรเพื่อให้สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับงบประมาณอย่างเพียงพอโดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระและมีประสิทธิภาพ โดยอาจกำหนดจำนวนและขนาดของคดีทุจริต

(๗) สถานะของกรรมการชุดปัจจุบัน ควรคำนึงถึงคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นหลัก

(๘) การป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันจะได้ผลหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ แต่ปรากฏว่ากลไกที่บัญญัติในกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการไม่มีสภาพบังคับได้จริงในทางปฏิบัติ ดังนั้น จะมีกระบวนการอย่างไรที่จะบัญญัติมาตรการเชิงบังคับไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้หน่วยงาน หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจต้องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีไขความลับของราชการ เพื่อให้มีกระบวนการตรวจสอบโดยภาคประชาชนซึ่งถือว่าเป็นมาตรฐานการป้องปรามการทุจริตอย่างหนึ่ง รวมทั้งเป็นการเพิ่มเครื่องมือหรือกลไกในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ

(๙) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบทุจริตคอร์รัปชันตามมาตรา ๕๐ (๑๐) มาตรา ๖๓ และมาตรา ๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จะทำอย่างไรเพื่อให้กลุ่มประชาชนที่เฝ้าระวังและตรวจสอบทุจริตคอร์รัปชันมีฐานะเป็นผู้เสียหายในคดีประโยชน์สาธารณะแทนประชาชน การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสัญญาทางปกครอง สัญญาสัมปทาน และสัญญาทุกประเภทที่รัฐผูกพันกับ



ภาคเอกชน และมีกระบวนการพิจารณาแบบพิเศษเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว และปรับปรุงการให้เงินรางวัล  
ตามมาตรา ๑๐๓/๓ เดิมให้มีประสิทธิผลมากขึ้น

---